

Document de analiză

nr.

10

RO

**Comunitatea Europeană
a Cărbunelui și Oțelului:
lichidarea se desfășoară
conform planificării,
dar finanțarea pentru
cercetare nu mai este
sustenabilă**

CURTEA DE
CONTURI
EUROPEANĂ

2019

Cuprins

	Puncte
Sinteză	I-V
Introducere	01-06
Sfera și abordarea documentului de analiză al Curții	07-11
Performanța globală a CECO în lichidare	12-14
Lichidarea este aproape finalizată	15-17
Veniturile din gestionarea activelor s-au redus drastic din cauza scăderii ratelor dobânzilor	18-24
Modelul de finanțare a cercetării în domeniu cărbunelui și oțelului și-a atins limitele	25-29
Fondul de cercetare pentru cărbune și oțel: un program de cercetare separat în cadrul UE	30-36
Concluzie	37-40
Glosar	
Echipa Curții	

Sinteză

I Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului (CECO) a expirat, cum era prevăzut, la 23 iulie 2002. Toate activele și pasivele existente la data expirării au fost transferate Comunității Europene, Comisia fiind responsabilă de lichidarea operațiunilor financiare și de gestionarea celorlalte active ale CECO în lichidare. Veniturile nete rezultate din gestionarea activelor au fost utilizate exclusiv pentru finanțarea proiectelor de cercetare ale UE în domeniul cărbunelui și al oțelului.

II Acest document analizează lichidarea operațiunilor financiare, gestionarea celorlalte active și raționamentul aplicat pentru finanțarea proiectelor de cercetare ale UE în domeniul cărbunelui și al oțelului.

III Deși CECO și-a asumat angajamente pe termen lung înainte de expirarea tratatului prin care a fost instituită, procesul de lichidare este aproape finalizat și au mai rămas doar sume ne semnificative.

IV De-a lungul anilor, fondurile proprii ale CECO au ajuns la 1,5 miliarde de euro. Din cauza ratelor scăzute ale dobânzilor însă, veniturile din investiții s-au redus dramatic. În consecință, finanțarea proiectelor de cercetare în domeniul cărbunelui și al oțelului exclusiv pe baza veniturilor nete rezultate din gestionarea activelor nu mai este sustenabilă.

V În același timp, există o tendință de aliniere între gestionarea proiectelor de cercetare în domeniul cărbunelui și al oțelului și celelalte proiecte de cercetare finanțate prin intermediul programului-cadru de cercetare al UE, în vederea stimulării unei creșteri durabile bazate pe inovare.

Introducere

01 Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului (CECO) a fost înființată pentru o perioadă de 50 de ani prin Tratatul CECO, semnat la Paris la 18 aprilie 1951 de către Belgia, Germania, Franța, Italia, Luxemburg și Țările de Jos. Intrată în vigoare la 23 iulie 1952, aceasta a expirat, așa cum era prevăzut, la 23 iulie 2002.

02 Toate activele și pasivele CECO existente la data expirării au fost transferate Comunității Europene la 24 iulie 2002. La intrarea în vigoare a Tratatului de la Nisa, la 1 februarie 2003, aceste active și pasive au fost transferate Uniunii Europene cu efect retroactiv de la 24 iulie 2002.

03 Ținând seama de dorința de a utiliza aceste fonduri pentru cercetare în sectoarele industriale ale cărbunelui și oțelului, Consiliul European a decis, în cadrul reuniunii sale de la Nisa, să anexeze la tratatele UE un protocol¹ care să prevadă următoarele norme speciale:

- (a) Valoarea netă a activelor și a pasivelor „CECO în lichidare” trebuia considerată patrimoniu destinat cercetării în sectoarele legate de industria cărbunelui și a oțelului.
- (b) După finalizarea lichidării CECO, acest patrimoniu urma să fie denumit „activele Fondului de cercetare pentru cărbune și oțel”.
- (c) Veniturile obținute din aceste active urmau să constituie „Fondul de cercetare pentru cărbune și oțel” și să fie utilizate exclusiv pentru cercetare în sectoarele legate de industria cărbunelui și a oțelului, în afara programului-cadru de cercetare.
- (d) Hotărând în conformitate cu o procedură legislativă specială și după aprobarea Parlamentului European, Consiliul urma să adopte dispozițiile de punere în aplicare necesare. În special, Consiliul urma să adopte, la propunerea Comisiei, orientări financiare multianuale pentru gestionarea activelor Fondului de cercetare pentru cărbune și oțel, precum și orientări tehnice pentru programul de cercetare al acestui fond.

¹ Protocolul nr. 37 referitor la consecințele financiare ale expirării Tratatului CECO și la Fondul de cercetare pentru cărbune și oțel.

04 De la intrarea în vigoare a Tratatului de la Nisa, Consiliul a adoptat următoarele dispoziții de punere în aplicare:

- (a) decizia privind consecințele financiare ale expirării Tratatului CECO și Fondul de cercetare pentru cărbune și oțel²;
- (b) decizia de stabilire a orientărilor financiare multianuale pentru gestionarea activelor CECO în lichidare și, după încheierea lichidării, a activelor Fondului de cercetare pentru cărbune și oțel³; și
- (c) decizia de stabilire a orientărilor tehnice multianuale pentru programul de cercetare al Fondului de cercetare pentru cărbune și oțel⁴, abrogată prin decizia privind adoptarea programului de cercetare al Fondului de cercetare pentru cărbune și oțel și privind orientările tehnice multianuale pentru acest program⁵.

05 În acest context, Comisia (DG ECFIN⁶) a fost responsabilă de:

- (a) lichidarea operațiunilor financiare de creditare și de împrumut rămase la expirarea Tratatului CECO⁷; și
- (b) gestionarea celorlalte active ale CECO în lichidare⁸.

06 În fiecare an, veniturile nete rezultate din aceste active au fost alocate finanțării Fondului de cercetare pentru cărbune și oțel în cadrul bugetului general al Uniunii Europene. Comisia (DG RTD⁹) gestionează Fondul de cercetare pentru cărbune și oțel.

² Decizia 2003/76/CE a Consiliului din 1 februarie 2003 (JO L 29, 5.2.2003, p. 22), astfel cum a fost modificată prin Decizia (UE) 2018/599 a Consiliului din 16 aprilie 2018 (JO L 101, 20.4.2018, p. 1).

³ Decizia 2003/77/CE a Consiliului din 1 februarie 2003 (JO L 29, 5.2.2003, p. 25), astfel cum a fost modificată prin Decizia 2008/750/CE a Consiliului din 15 septembrie 2008 (JO L 255, 23.9.2008, p. 28).

⁴ Decizia 2003/78/CE a Consiliului din 1 februarie 2003 (JO L 29, 5.2.2003, p. 28).

⁵ Decizia 2008/376/CE a Consiliului din 29 aprilie 2008 (JO L 130, 20.5.2008, p. 7).

⁶ DG ECFIN: Direcția Generală Afaceri Economice și Financiare.

⁷ Articolul 1 din Decizia 2003/76/CE a Consiliului.

⁸ Articolul 2 din Decizia 2003/76/CE a Consiliului.

⁹ DG RTD: Direcția Generală Cercetare și Inovare.

Sfera și abordarea documentului de analiză al Curții

07 Principalele motive pentru efectuarea acestei analize au fost faptul că decizia privind lichidarea CECO a fost luată cu mai mult de 15 ani în urmă și procesul de lichidare este încă în curs, precum și faptul că aceasta nu a făcut anterior obiectul niciunei examinări speciale în afară de auditul financiar anual desfășurat de Curte, pe lângă auditul anual efectuat de un auditor extern privat.

08 Prezentul document de analiză ar trebui să fie util Parlamentului European, Consiliului European și Comisiei Europene, care sunt principalele părți interesate în procesul de lichidare a CECO.

09 Documentul se concentrează pe procesele utilizate pentru lichidarea operațiunilor financiare de creditare și de împrumut, precum și pe cele utilizate pentru gestionarea celorlalte active în cursul ultimelor trei exerciții financiare (2016, 2017 și 2018). El analizează, de asemenea, raționamentul care stă la baza alocării fondurilor în contextul programelor de cercetare ale UE.

10 Prezentul document de analiză nu acoperă în totalitate funcția de gestionare a activelor a DG ECFIN, ci se limitează la serviciile furnizate pentru CECO în lichidare, și nu acoperă nici gestionarea Fondului de cercetare pentru cărbune și oțel de către Comisie (DG RTD).

11 Un document de analiză nu implică un audit. Informațiile și documentația relevante pentru sfera analizei au fost colectate prin intermediul unei examinări documentare a rapoartelor de gestiune și de audit obținute de la Comisie, precum și printr-o serie de interviuri cu funcționari ai Comisiei din cadrul DG ECFIN și DG RTD.

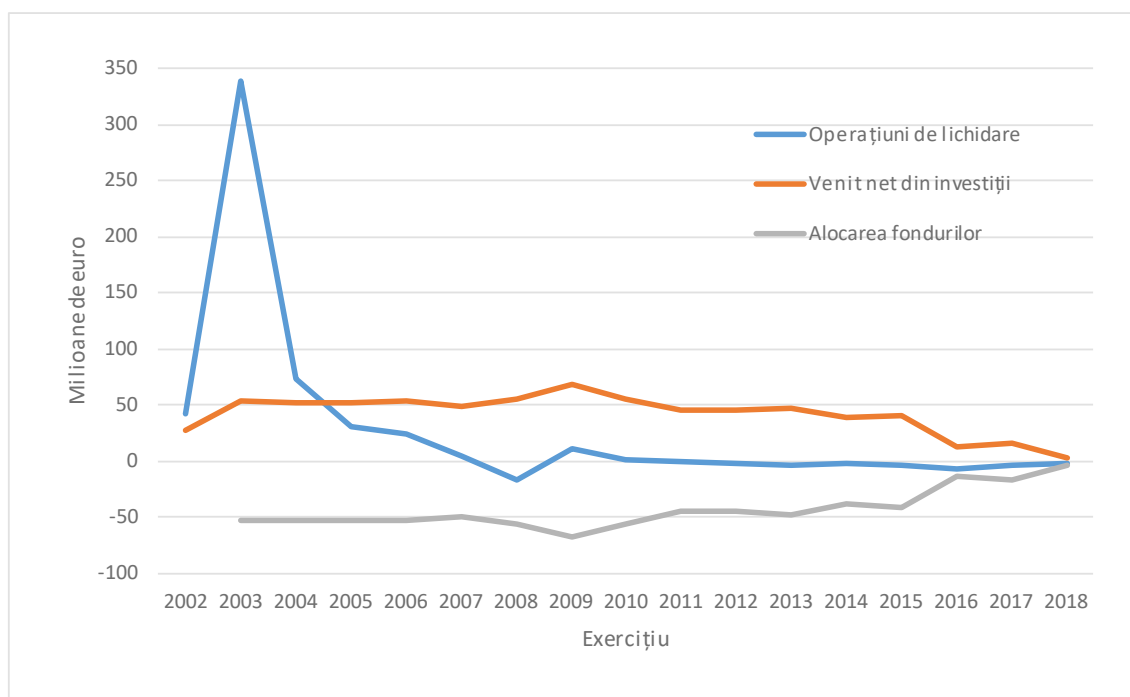
Performanța globală a CECO în lichidare

12 În iulie 2002, valoarea fondurilor proprii ale CECO în lichidare era de 420 de milioane de euro. În 2005, o modificare a politicilor contabile a condus la o creștere a acestei valori cu 389 de milioane euro. În urma extinderilor din 2004, din 2007 și din 2013, noile state membre au contribuit la active, cu o sumă totală de 212 milioane de euro.

13 În fiecare an, performanța globală a activelor CECO în lichidare variază ca urmare a evoluției operațiunilor de lichidare, a rezultatului activităților de gestionare a activelor și a finanțării Fondului de cercetare pentru cărbune și oțel. La sfârșitul anului 2018, fondurile proprii ale CECO în lichidare se ridicau la 1,5 miliarde de euro.

14 Istoricul performanței CECO în lichidare este detaliat în *figura 1*.

Figura 1 – Performanța CECO în lichidare (2002-2018)

Sursa: situațiile financiare ale CECO în lichidare.

Lichidarea este aproape finalizată

15 CECO și-a asumat angajamente pe termen lung înainte de expirarea, în 2002, a tratatului prin care a fost instituită. Chiar și după expirarea tratatului, aceste obligații trebuie îndeplinite. În consecință, operațiunile de lichidare a CECO au avut drept rezultat doar o reducere treptată a creditelor restante ale CECO. Conform graficului de scadențe, portofoliul de credite a scăzut de la 964 de milioane de euro în 2002 la 95,2 milioane de euro la sfârșitul anului 2018. Această din urmă sumă este compusă din următoarele¹⁰:

- (a) soldul celor două credite acordate Băncii Europene de Investiții (BEI) în lire sterline, cu o sumă restantă de 92 de milioane de euro. Aceste credite au fost contractate ca titluri de creanță și au fost rambursate integral în iulie 2019;
- (b) soldul creditelor acordate, prin intermediari financiari, pentru locuințe sociale destinate lucrătorilor în domeniul cărbunelui și oțelului, cu o sumă restantă de 2,4 milioane de euro. Ultimele credite au fost acordate în 1998 și vor fi rambursate până în 2024;
- (c) soldul creditelor pentru locuințe acordate personalului, cu o sumă restantă de 0,8 milioane de euro. Aceste credite sunt gestionate de Oficiul de Administrare și Plată a Drepturilor Individuale (PMO) al Comisiei. Ultimele credite de acest fel au fost acordate în iunie 2002 și vor expira în 2027.

16 De asemenea, de la încetarea activității CECO, împrumuturile și datoriile au scăzut progresiv, de la 742 de milioane de euro în iulie 2002 la 92 de milioane de euro la sfârșitul anului 2018. Această sumă reziduală reprezenta două împrumuturi denumite în lire sterline, care erau legate de creditele acordate BEI și au ajuns la scadență în iulie 2019.

17 Istoricul operațiunilor indică faptul că, în perioada 2012-2018, lichidarea operațiunilor de creditare și de împrumut a dus la pierderi în valoare totală de 22,2 milioane de euro, ca urmare a restructurării forțate a unui credit, și a reprezentat pierderi anuale medii în valoare de 3,2 milioane de euro.

¹⁰ Sursa: Raportul financiar al CECO în lichidare la 31 decembrie 2018.

Veniturile din gestionarea activelor s-au redus drastic din cauza scăderii ratelor dobânzilor

18 În cazul în care activele CECO în lichidare nu sunt necesare pentru îndeplinirea obligațiilor, acestea sunt investite pentru a asigura profitabilitatea pe termen lung. Obiectivul investiției este acela de a obține cel mai ridicat randament posibil în condiții de siguranță¹¹.

19 Orientările privind strategia de investiții elaborate de Consiliu¹² prevăd că activele CECO ar trebui să fie investite astfel încât să se asigure faptul că fondurile sunt disponibile atunci când este necesar, generând, în același timp, cel mai ridicat randament posibil.

20 Această strategie de investiții a fost transpusă într-o strategie operațională care urmărește să ofere o combinație între disponibilitate și securitate. În fiecare an, se realizează o analiză economică și sunt evaluate diferite scenarii. Aceasta este o abordare integrată comună tuturor portofoliilor gestionate de Comisie (DG ECFIN): nu doar pentru CECO în lichidare, ci și, de exemplu, pentru fondurile BUFI, FEIS și FGP¹³. De la luarea deciziilor până la punerea în aplicare, portofoliul CECO în lichidare este gestionat prin utilizarea aceluiași modalități operaționale (în ceea ce privește personalul sau instrumentele) care sunt utilizate pentru alte mandate de gestionare a activelor pentru care Comisia (DG ECFIN) este responsabilă.

21 Nivelul scăzut al ratelor dobânzilor înregistrat începând cu 2013 a avut însă un impact negativ asupra performanței activităților de gestionare a activelor. În 2018 și în 2019, dobânzile primite pentru depozitele la termen, pentru instrumentele pieței monetare și pentru obligațiunile suverane, care asigură disponibilitatea fondurilor și securitatea investițiilor, au fost substanțial mai mici.

¹¹ Articolul 2 din Decizia 2003/76/CE a Consiliului.

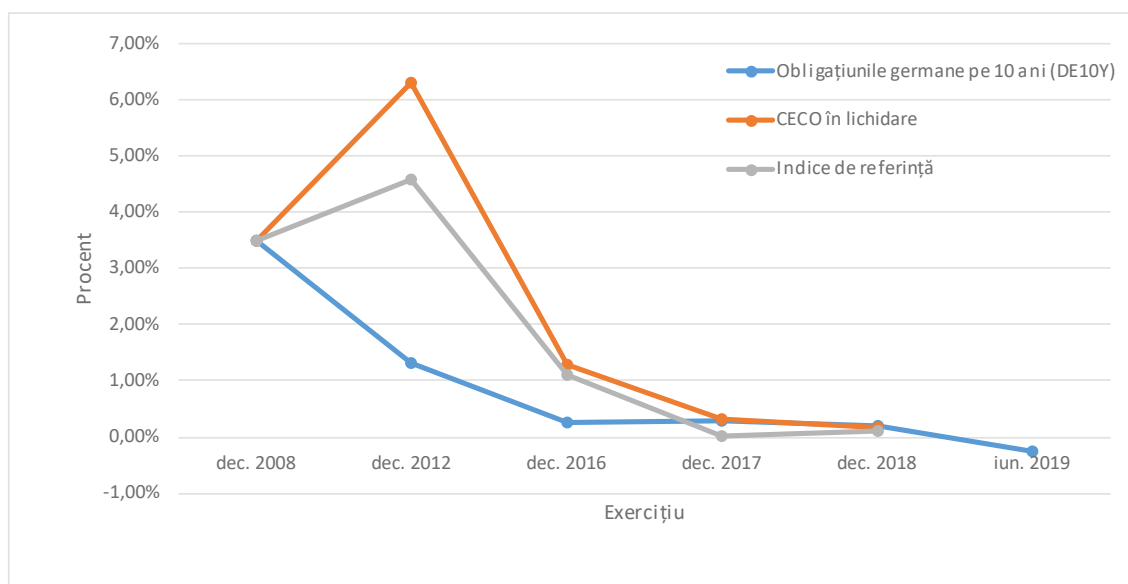
¹² Decizia 2003/77/CE a Consiliului.

¹³ BUFI (Fondul bugetar constituit din amenzile încasate în domeniul concurenței), FEIS (Fondul european pentru investiții strategice), FGP (Fondul de garantare al participanților la programul Orizont 2020).

22 Comisia (DG ECFIN) utilizează un indice de referință pentru a-și evalua performanța în gestionarea activelor. Indicele de referință este un coș dinamic de indici care reflectă clasele de active și scadențele portofoliului CECO în lichidare. Performanța obținută a fost în mod constant peste indicele de referință aferent. Cu toate acestea, din motivele detaliate mai sus, valoarea netă a veniturilor generate a devenit foarte scăzută.

23 În *figura 2* sunt prezentate evoluția indicelui de referință, performanța gestionării activelor CECO în lichidare și performanța obligațiunilor germane cu scadența la 10 ani (care reprezintă un criteriu de referință tipic pentru obligațiunile suverane cu scadență medie). În iunie 2019, performanța obligațiunilor germane cu scadența la 10 ani a coborât sub 0 %.

Figura 2 – Performanța activelor CECO în lichidare

Sursa: situațiile financiare ale CECO în lichidare – BCE.

24 La fiecare cinci ani, Comisia reevaluează funcționarea și eficacitatea orientărilor financiare pentru gestionarea activelor CECO în lichidare și propune modificări, după caz. Ultima evaluare, ale cărei rezultate au fost publicate în martie 2018, a identificat problema scăderii veniturilor provenite din gestionarea activelor și necesitatea de a se prezenta o propunere de modificare a orientărilor financiare. Cu toate acestea, la 18 luni de la această evaluare, nu a fost prezentată Consiliului nicio propunere de modificare.

Modelul de finanțare a cercetării în domeniu cărbunelui și oțelului și-a atins limitele

25 În conformitate cu articolul 1 alineatul (2) din Protocolul nr. 37 anexat la tratatele UE, Fondul de cercetare pentru cărbune și oțel este finanțat din veniturile generate de activele CECO în lichidare. Veniturile nete generate în cursul anului n sunt puse la dispoziția bugetului UE pentru anul $n+2$, urmând a fi utilizate exclusiv pentru cercetare în sectoarele cărbunelui și oțelului¹⁴. Pentru a reduce cât mai mult posibil fluctuațiile pe care mișcările de pe piețele financiare le-ar putea cauza în finanțarea cercetării, se aplică un mecanism de „egalizare”¹⁵.

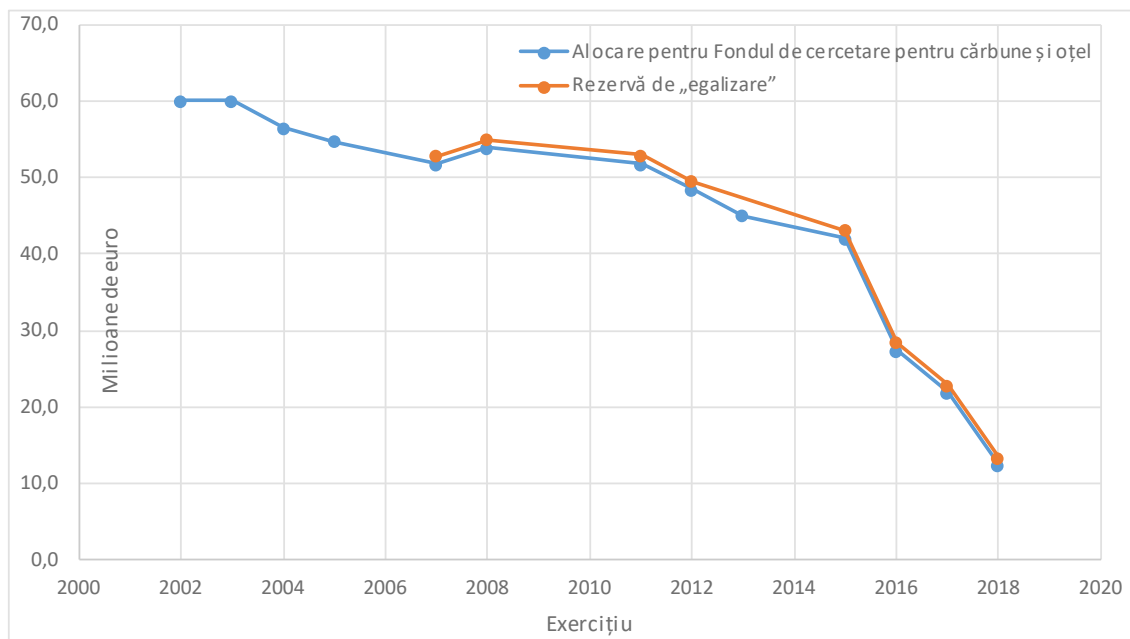
26 În urma scăderii veniturilor din gestionarea activelor, alimentarea liniei bugetare 08 05 din venitul net și din rezervele de „egalizare” a scăzut de la 42 de milioane de euro în 2017 la 22 de milioane de euro în 2019. Având în vedere veniturile din 2018, această linie bugetară va atinge doar aproximativ 12 milioane de euro în 2020. Cei 12 milioane de euro alocați pentru 2020 includ 3 milioane de euro din veniturile nete rezultate din gestionarea activelor în 2018 și 9 milioane de euro transferați din rezerva de „egalizare”. Rezerva de „egalizare” a scăzut de la 55 milioane de euro la sfârșitul anului 2008 la 22,9 milioane de euro la sfârșitul anului 2017 și la 13,4 milioane de euro la sfârșitul anului 2018. Această evoluție este ilustrată în *figura 3*.

¹⁴ Venituri: linia bugetară 6113 – Venituri din investițiile prevăzute la articolul 4 din Decizia 2003/76/CE – Venituri alocate.

Cheltuieli: linia bugetară 0805 – Programul de cercetare al Fondului de cercetare pentru cărbune și oțel.

¹⁵ Anexa la Decizia 2003/76/CE a Consiliului din 1 februarie 2003 (JO L 29, 5.2.2003, p. 22).

Figura 3 – Alocare pentru Fondul de cercetare pentru cărbune și oțel și rezerva de „egalizare” (2002-2018)

Sursa: conturile anuale ale CECO în lichidare.

27 Potrivit Comisiei, este necesară o finanțare anuală de cel puțin 40 de milioane de euro pentru punerea în aplicare cu succes a programului de cercetare al Fondului de cercetare pentru cărbune și oțel. În contextul ratelor dobânzii practicate în prezent, această sumă nu poate fi suportată doar din veniturile rezultate din administrarea activelor.

28 În conformitate cu articolul 4 alineatul (5) din dispozițiile de punere în aplicare adoptate de Consiliu în 2003, angajamentele anulate de Fondul de cercetare pentru cărbune și oțel au fost returnate în patrimoniul CECO în lichidare. Această măsură a fost modificată în 2018¹⁶ pentru a pune sumele aferente angajamentelor anulate, inclusiv pe cele corespunzătoare angajamentelor asumate după data de 24 iulie 2002, la dispoziția Fondului de cercetare pentru cărbune și oțel. Sumele respective reprezintă o finanțare suplimentară în valoare de 52 de milioane de euro, care ar rezolva problema finanțării Fondului de cercetare pentru cărbune și oțel în 2018, 2019 și 2020. Această măsură nu va fi însă suficientă pentru a asigura finanțarea durabilă a Fondului de cercetare pentru cărbune și oțel după 2020 în contextul actual caracterizat de rate foarte scăzute ale dobânzilor.

¹⁶ Decizia (UE) 2018/59 a Consiliului din 16 aprilie 2018 (JO L 101, 20.4.2018, p. 1), de modificare a Deciziei 2003/76/CE a Consiliului (JO L 29, 5.2.2003, p. 22).

29 Pe lângă problemele legate de scăderea veniturilor, fondul poate fi afectat și de consecințele retragerii inițiate a Regatului Unit din UE. În special, articolul 145 din proiectul de acord de retragere privind viitoarea relație dintre Regatul Unit și statele UE prevede că „Uniunea are obligații față de Regatul Unit cu privire la cota care îi revine acestuia din activele nete ale Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului aflate în lichidare la 31 decembrie 2020. Uniunea rambursează Regatului Unit suma corespunzătoare la data de 30 iunie a fiecărui an, începând cu 30 iunie 2021, în cinci tranșe anuale egale”.

Fondul de cercetare pentru cărbune și oțel: un program de cercetare separat în cadrul UE

30 Fondul de cercetare pentru cărbune și oțel sprijină proiecte de cercetare în sectoarele cărbunelui și oțelului. Aceste proiecte acoperă procesele de producție; aplicarea, utilizarea și conversia resurselor; siguranța la locul de muncă; protecția mediului și reducerea emisiilor de CO₂ rezultate din consumul de cărbune și din producția de oțel¹⁷.

31 În *caseta 1* sunt prezentate exemple de proiecte finanțate din Fondul de cercetare pentru cărbune și oțel.

Caseta 1 – Exemple de proiecte finanțate din Fondul de cercetare pentru cărbune și oțel

Opti-mine

Demonstrarea optimizării procesului de sporire a eficienței și a siguranței în minele de cărbune prin integrarea tehnologiilor informației și comunicațiilor electronice.

HUGE2

Anchetă privind contaminarea acviferelor subterane și posibila scurgere de gaze otrăvitoare și de gaze explozive în straturile înconjurătoare. Lucrările s-au axat pe identificarea unor soluții practice de prevenire a posibilelor scurgeri prin utilizarea de bariere reactive.

Oncord

Înțelegerea proceselor care intervin în timpul coarderii de combustibili de calitate inferioară cu cărbune.

HISARNA B și C

O nouă metodă de fabricare a fontei care presupune emisii foarte scăzute de CO₂ și utilizarea directă de cărbune și de minereu.

¹⁷ https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/research-fund-coal-and-steel-rfcs_en.

GREENEAF2

Utilizarea cărbunelui de lemn din biomasă ca înlocuitor pentru cărbunele fosil în cuptorul electric cu arc.

ACE-PICK

Un proces inovator de decapaj electrolitic pentru carbon și pentru oțeluri inoxidabile cu o eficiență mult mai ridicată decât tratamentul convențional din perspectiva reducerii timpului de decapare, a reducerii nevoii de substanțe chimice proaspete și a reducerii la minimum a impactului asupra mediului.

HIPEBA

Un proiect care a dezvoltat sisteme de restricționare rutieră mai sigure și mai competitive, utilizând oțeluri de înaltă performanță.

PUC

Anchetă privind calitatea și beneficiile monetare rezultate din aplicarea monitorizării continue a uniformității produselor în industria siderurgică.

Sursa: Comisia Europeană, DG RTD.

32 Fondul de cercetare pentru cărbune și oțel completează alte instrumente financiare europene pentru cercetare și inovare, dar a rămas în afara programelor-cadru de cercetare ale UE, astfel cum se prevede la articolul 1 alineatul (2) din Protocolul nr. 37 la tratatele UE. Distribuția finanțării a rămas, de asemenea, la 27,2 % pentru cercetarea în domeniul cărbunelui și la 72,8 % pentru cercetarea în domeniul oțelului, astfel cum se prevede la articolul 4 alineatul (2) din dispozițiile de punere în aplicare adoptate de Consiliu în 2003.

33 Pentru a asigura complementaritatea cu cel de Al șaptelea program-cadru instituit în decembrie 2006¹⁸, programul de cercetare al Fondului de cercetare pentru cărbune și oțel a fost adoptat împreună cu o revizuire a orientărilor tehnice multianuale în aprilie 2008¹⁹. Pentru a menține coerența și complementaritatea cu programul-cadru Orizont 2020, instituit în decembrie 2013²⁰, programul de cercetare și

¹⁸ Decizia nr. 1982/2006/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 18 decembrie 2006 (JO L 412, 30.12.2006, p. 1).

¹⁹ Decizia 2008/376/CE a Consiliului din 29 aprilie 2008.

²⁰ Regulamentul (UE) nr. 1291/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 (JO L 347, 20.12.2013, p. 104).

orientările tehnice multianuale ale Fondului de cercetare pentru cărbune și oțel au fost modificate în mai 2017²¹. Această modificare a avut loc însă după mai mult de trei ani de la lansarea programului Orizont 2020.

34 Comisia (DG RTD) gestionează programul Fondului de cercetare pentru cărbune și oțel cu ajutorul câtorva grupuri de experți la nivel înalt:

- (a) Comitetul pentru cărbune și oțel (COSCO), compus din reprezentanți ai tuturor statelor membre;
- (b) Grupul consultativ pentru cărbune (CAG) și Grupul consultativ pentru oțel (SAG), compuse din experți reprezentând producători și utilizatori industriali, centre de cercetare și universități; și
- (c) șapte grupuri tehnice²², care monitorizează proiectele în curs, evaluează rezultatele proiectelor și oferă sprijin Comisiei și grupurilor consultative.

35 În *tabelul 1* sunt comparate principalele caracteristici ale programului Fondului de cercetare pentru cărbune și oțel și ale programului-cadru Orizont 2020.

Tabelul 1 – Comparație între Fondul de cercetare pentru cărbune și oțel și cadrul Orizont 2020

	Temei juridic	Surse de finanțare	Activități		
			Consultare	Gestionare	Evaluare
Programul de cercetare al Fondului de cercetare pentru cărbune și oțel	Decizia 2003/76/CE a Consiliului din 1 februarie 2003 (JO L 29, 1.2.2003)	Venituri alocate din gestionarea de active dedicate	Comitologie similară și recurgerea la grupuri colegiale	Reguli similare de participare și de calculare a costurilor	Criterii de evaluare similare
Programul-cadru de cercetare Orizont 2020	Regulamentul (UE) nr. 1291/2013 de instituire a programului Orizont 2020 (JO L 347, 20.12.2013, p. 109).	Bugetul pentru cercetare			

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

36 În 2013, raportul de evaluare al programului de cercetare al Fondului de cercetare pentru cărbune și oțel a concluzionat că acesta contribuise în mod eficace la sustenabilitatea economică a sectoarelor în cauză. Raportul de evaluare a clasificat

²¹ Decizia (UE) 2017/955 a Consiliului din 29 mai 2017 de modificare a Deciziei 2008/376/CE (JO L 144, 7.6.2017, p. 17).

²² Procesul-verbal al reuniunii SAG 21, 5.12.2018: în urma recomandărilor formulate de grupurile sale consultative CAG și SAG și a aprobării de către COSCO în 2018, Comisia a decis să reducă numărul grupurilor tehnice de la 12 la 7.

beneficiile generate de proiectele Fondului de cercetare pentru cărbune și oțel în șase categorii principale²³:

- câștiguri financiare: reducerea costurilor, creșterea productivității, economisirea energiei și a materiilor prime, precum și creșterea cotelor de piață;
- beneficii ecologice;
- aspecte legate de sănătate și de siguranță;
- dezvoltarea cunoștințelor, inclusiv modelizarea;
- dezvoltarea de aplicații inovatoare; și
- mijloace pentru o mai bună utilizare a cărbunelui și a oțelului.

²³ Raport de evaluare a programului de cercetare al Fondului de cercetare pentru cărbune și oțel – DG Cercetare și Inovare, 2013, p. 80.

Concluzie

37 Între 2002 și 2018, fondurile proprii ale CECO în lichidare au crescut de la 420 de milioane de euro la 1,5 miliarde de euro. Procesul de lichidare este aproape finalizat și, la sfârșitul exercițiului 2019, mai rămâneau doar sume ne semnificative aferente unor credite (a se vedea punctele **15-17**).

38 Aceste sume disponibile pentru investiții au fost gestionate de Comisie în conformitate cu orientările aprobate în materie de investiții și cu cele utilizate pentru alte portofolii aflate sub responsabilitatea Comisiei (DG ECFIN) (a se vedea punctele **18-20**). Având însă în vedere ratele scăzute ale dobânzilor, veniturile obținute din gestionarea acestor active sunt în prezent foarte reduse: doar trei milioane de euro în 2018 (a se vedea punctele **21-23**).

39 Finanțarea Fondului de cercetare pentru cărbune și oțel numai pe baza veniturilor provenite din gestionarea activelor nu este sustenabilă în contextul ratelor dobânzii practicate în prezent (a se vedea punctele **25-29**). Revizuirea orientărilor financiare multianuale, aflată în prezent în curs, oferă o ocazie de a reexamina scopul Fondului de cercetare pentru cărbune și oțel (a se vedea punctul **24**). Revizuirea orientărilor financiare este urgentă și ar trebui să soluționeze problema modului în care fondurile proprii al CECO în lichidare ar putea fi productive în cadrul programelor-cadru de cercetare ale UE.

40 Evoluțiile recente ilustrează tendința binevenită spre o mai bună integrare și aliniere a Fondului de cercetare pentru cărbune și oțel cu programele-cadru de cercetare ale UE, în vederea stimulării unei creșteri durabile bazate pe inovare (a se vedea punctele **30-36**). Această integrare va permite încorporarea sprijinului pentru cercetare din sectoarele cărbunelui și oțelului în programele-cadru de cercetare ale UE, simplificând astfel gestionarea finanțării pentru cercetare.

Prezentul document de analiză a fost adoptat de Camera IV, condusă de domnul Alex BRENNINKMEIJER, membru al Curții de Conturi, la Luxemburg, în ședința sa din 3 septembrie 2019.

Pentru Curtea de Conturi

Klaus-Heiner LEHNE
Președinte

Glosar

Banca Europeană de Investiții (BEI)

Banca Uniunii Europene, care este deținută de statele membre ale UE și reprezintă interesele acestora. Ea colaborează îndeaproape cu celelalte instituții ale UE pentru a pune în aplicare politica UE.

Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului (CECO)

O piață comună a cărbunelui și oțelului, instituită în 1952, care vizează reglementarea ofertei, a accesului, a prețurilor și a condițiilor de lucru pentru a promova ocuparea forței de muncă, creșterea economică și comerțul internațional. Această organizație a inclus șase state membre (Belgia, Germania, Franța, Italia, Luxemburg și Țările de Jos) și a fost precursora instituțiilor UE.

Fondul „Amenzi bugetare” (BUFI)

Un fond înființat în 2010, prin intermediul căruia Comisia gestionează în mod provizoriu amenzile încasate și investește sumele respective în anumite categorii de instrumente financiare.

Fondul de cercetare pentru cărbune și oțel

Creat în 2002 pentru a valorifica succesul Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului, un fond care sprijină proiecte inovatoare de sporire a siguranței, a eficienței și a competitivității industriilor cărbunelui și oțelului din UE.

Lichidare

Procesul de dizolvare a unei entități juridice, care implică închiderea operațiunilor financiare ale acesteia, vânzarea sau transferul activelor sale și distribuirea oricăror venituri generate între parteneri, deținătorii de capital social sau cesionari.

Oficiul de Administrare și Plată a Drepturilor Individuale (PMO)

Un departament al Comisiei Europene care stabilește, calculează și plătește salariile și alte drepturi financiare ale personalului UE.

Performanța CECO în lichidare

Performanța globală a CECO în lichidare este afectată de rezultatul lichidării operațiunilor financiare ale CECO, de veniturile nete din investiții și de finanțarea cercetării în domeniul cărbunelui și al oțelului.

Echipa Curții

Prezentul document de analiză a fost adoptat de Camera de audit IV – Reglementarea piețelor și economia competitivă, condusă de domnul Alex Brenninkmeijer, membru al Curții. Activitatea a fost condusă de domnul Alex Brenninkmeijer, membru al Curții de Conturi Europene, beneficiind de sprijinul unei echipe formate din: Raphael Debets, șef de cabinet, și Di Hai, atașat în cadrul cabinetului; John Sweeney, manager principal; Marc Hertgen, coordonator. Richard Moore a furnizat sprijin lingvistic.

De la stânga la dreapta: John Sweeney, Alex Brenninkmeijer, Marc Hertgen, Raphael Debets.

Acest document de analiză evaluează eficacitatea procesului de lichidare a Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului (CECO). Procesul este aproape finalizat, iar fondurile proprii ale CECO au crescut până la 1,5 miliarde de euro. Finanțarea cercetării în domeniul cărbunelui și al oțelului nu mai este însă sustenabilă din cauza ratelor scăzute ale dobânzilor, datorate situației actuale de pe piețele financiare. Acest document prezintă situația de fapt și comportă o analiză, dar nu implică un audit.

CURTEA DE CONTURI EUROPEANĂ
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxemburg
LUXEMBURG

Tel. +352 4398-1

Întrebări: eca.europa.eu/ro/Pages/ContactForm.aspx

Website: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors

© Uniunea Europeană, 2019

Pentru utilizarea sau reproducerea în orice fel a unor fotografii sau a altor materiale pentru care Uniunea Europeană nu deține drepturile de autor, trebuie să se solicite acordul direct de la deținătorii drepturilor de autor.

CURTEA DE
CONTURI
EUROPEANĂ